

»Kar sivijo naj lasje – da le mlado je srce!«

Tudi jesen življenja je lahko lepa, če ima človek voljo, cilj in dejavnost, ki se ji z veseljem posveča. Ta misel te nehoti prevzame ob srečanju z vitalnimi upokojenci, člani pevskega zbora Ivan Cankar. O tem, kaj vse počnejo, kako se počutijo in kakšne uspehe dosegajo pri svojem delu, je pripovedoval dolgoletni član društva Vilko Korenčan.

KUD Ivan Cankar ima v svojem sestavu mešani in ženski pevski zbor, ženski tercet, instrumentalno skupino ter šahovsko sekcijo. Pevski zbor vodi zborovodja Lovro Korenčan, instrumentalno skupino pa prof. Emil Ulaga. Pevske vaje imamo dvakrat tedensko in sicer ob ponedeljkih in četrtnih od 17. do 19. ure v naši pevski sobi na Novem trgu 2. Nikomur ni žal časa in truda, ki ga z veseljem in pevsko zagnanostjo premagujemo, saj nam pomeni vsaka pevka vaja pravzaprav neke vrste tovariško in družabno srečanje, pravo doživetje dneva, za nas upokojence, bi lahko rekli.

Zbor šteje v polni zasedbi približno 40 pevcev, v glavnem upokojencev. Več kot 25-letno sodelovanje v zboru, npr. Janeza Filipiča in nekaterih drugih pevcev, pa je zagotovo potrditev, da se naši pevci in pevke dobro počutijo.

Osnovna dejavnost pevskega zbora in instrumentalne skupine so nastopi v domovih

starejših občanov predvsem v Ljubljani, pa tudi v bližnji in daljni okolici (Domžale, Kamnik, Vrhnika, Mengeš itd.). S svojimi pevskimi nastopi želimo prinesiti v te domove počitka vsaj nekaj vedrine in srčne toplote. Po nastopu gremo med poslušalce in skupno z njimi zapojemo kakšno lepo domačo pesem. Solza sreče in spomina, ki se neredko utrne komu izmed poslušalcev, je največje plačilo za naš trud. Tudi pisne zahvale vodstev teh domov so nam v ponos in potrditev, da naš trud ni zaman in da z našo dejavnostjo opravljamo tudi družbeno koristno, kulturno poslanstvo.

V letu 1980 smo imeli uspešen pevski nastop v Retečah skupaj z njihovim moškim pevskim zborom in tamburaši KUD Janko Krmelj. Uspešnemu kulturnemu nastopu pa je sledilo spontano pobratenje obeh zborov.

Poleg nastopov v domovih počitka smo sodelovali in nastopali še v krajevni skupnosti Stara Ljubljana, pri društvu upokojencev Ljubljana

Center, v klubih upokojencev Stara Ljubljana in Moste ter na različnih srečanjih in praznikih. Redno se udeležujemo tudi naše največje pevske manifestacije, vsakoletnega srečanja pevskega zbora v Šentvidu pri Stični, kjer nastopa več kot 8000 pevcev in pevke. Za desetletno sodelovanje na tej manifestaciji smo prejeli tudi diplomu. Nastopili smo tudi na področnem srečanju Gorenjske v Mengšu, pa na VII. srečanju pevskega zbora društev upokojencev Slovenije v Sežani, na XI. srečanju pevskega zbora občine Ljubljana Center v Mestnem gledališču in drugod.

Lahko se pohvalimo, da smo imeli v letu 1981 kar 20 nastopov. Vrhunec našega delovanja pa je bil lepo uspel celovečerni koncert v počastitev 40-letnice vstaje slovenskega naroda v juniju 1981 v polni dvorani srednje glasbene šole v Ljubljani. Ob tej priložnosti so prejeli zaslužni pevci zbora zlate, srebrne in bronaste Gallusove pevske značke.

Denarni problemi tako kot še marsikateri drug zbor pestijo tudi nas. Glavni vir sredstev sta dotacija ZKO Ljubljana Center in društva upokojencev Ljubljana Center, nekaj sredstev pa prinesejo tudi nastopi. Nastopi v domovih počitka pa so bili vedno brez-

Člani pevskega zbora KUD Ivan Cankar po eni izmed številnih vaj.

FOTO: MIŠO DAČIČ

plačni. Kljub vsemu bomo v letu 1982 zbor »pomladili« z novimi oblekami.

Ob zaključku prijetnega pogovora je Vilko Korenčan v imenu vseh članov KUD Ivan Cankar povabil vse upokojence in upokojenke, ki se jim želijo pridružiti, naj hrabro potrka na njihova vrata, saj jih bodo radi sprejeli medse.

»V našem zboru se bo vsakdo počutil srečnega, pomlajenega in koristnega člana naše družbe. Iz osamljenosti doma bo v naši sredi in ob naši himni – »kar sivijo naj lasje / da le mlado je srce«, zagotovo ponovno zaživel!« je hudomušno pristavil Korenčan. Njegove besede so potrdili tudi nekateri drugi pevci, ki smo jih povprašali o tem, zakaj sodelujejo v pevskem zboru, kaj jim petje pomeni in kako se počutijo.

Marija Snaj: V pevski zbor sem prišla dve leti po ustanovitvi, torej 1956. leta. Prišla sem zato, ker že od malega ljubim petje. Tu smo vsi med seboj zelo povezani. Tu lahko

pozabimo na vse, se razveselimo, saj smo vedno dobre volje. Pa tudi čas hitro mine.

Jože Premc: V zboru sem šele 9 let (še je v primerjavi z nekaterimi drugimi člani). Prišel sem zaradi dobrega razpoloženja, da si malo spočijem živce, da se spočijem od napornega dela. Človek se lahko zelo pomiri, ko gleda v note. Drugače mi je pa to tudi edino razvedrilo.

Alojzija Novak: Tu pojem že 25 let, hkrati sem pa tudi po letih najstarejša pevka v zboru. Redno hodim sem na petje, hkrati pa hodim na vaje tudi v Poštni pevski zbor.

Alojz Šinkar: Tako kot Marija sem v zboru že 26 let. Zelo rad pojem, saj je vsa družina že od nekdaj pela. Zelo dobro se počutim v družbi svojih zborovskih tovarišev. Pred tem sem 10 let pel v obrtniškem zboru, pa sem samo enkrat manjkal. Vsakič komaj čakam na vajo in da pridem sem.

M. D., L. Š.

ŠOLSKA KULTURNA DRUŠTVA IN KROŽKI

Bo »velika« kultura pomagala »mali«?

Naša temeljna naloga je, da začnemo s kulturno vzgojo in dejavnostjo že v rani otroški dobi, bolj sistematično in učinkovito pa lahko delujemo na tem področju v okvirih šolskega vzgojnoizobraževalnega dela, to je v šolskih kulturnih društvih in krožkih.

Da bi izvedeli kaj bolj konkretnega o kulturnih dejavnostih na ljubljanskih centrskih šolah, smo za informacijo povprašali Zvezo kulturnih organizacij Ljubljana Center.

Povedali so nam, da je ZKO skupaj z Občinsko zvezo prijateljev mladine uspela povezati v organizirano celoto poprej večkrat razdrobljeno kulturno in krožkarsko dejavnost na šolah. Manj sreče so pri tem imeli na srednjih šolah, čeprav je tudi na nekaterih srednjih šolah že bolj ali manj pripravljeno, da se povežejo in delujejo v okvirih šolskega kulturnega društva. Z uveljavitvijo usmerjenega izobraževanja pa se obetajo, večji uspehi in izboljšave tako v zvezi s pogoji dela kot po obliki in vsebini delovanja.

Če preidemo neposredno na kulturna društva in krožke, lahko trdimo, da so najbolj »izdelani« in v izkušnjah najbogatejši glasbeni krožki, posebno otroški in mladinski pevski zbori. Na vsakoletnem srečanju mladih pevcev se ponavadi najbolj izkažejo zbori iz osnovnih šol, čeprav se tudi ti zbori srečujejo z najrazličnejšimi težavami (težave pri usklajevanju urnikov za pevske vaje, pomanjkljivo nagajevanje, izpostavljenost dela javnosti, itd.). Pa vendar nekako »gre«, kot pravijo pri ZKO, ker zavezuje osnovno šolo zakon o osnovni šoli. Povsem drugače pa je bilo do sedaj na srednjih šolah. Iz leta v leto lahko opazimo, da srednješolski zbori životarijo, saj jih skoraj že dve desetletji ne moremo predstaviti javnosti. Pojav je kljub izgovorom zaskrbljujoč. Nanj opozarja tako ZKO, Zavod za šolstvo, Izobraževalna skupnost in Občinska konferenca

ZSMS. V naši občini sta celo dve kadrovske šoli – Pedagoška gimnazija in Vzgojiteljska šola, ki se prav tako ne odzivata na vabila k sodelovanju pri izvedbi zborovskih koncertov. Dejstva, ki torej kažejo, da se odrasli zbori usodno starajo; od kod pa naj pravzaprav črpajo mlade pevce, se upravičeno sprašujejo pri ZKO, če pa negujemo to zvrst glasbene dejavnosti v organizirani obliki samo do 15. leta, medtem ko dopuščamo v srednji šoli popolno mrtvilo? Povprečje v starosti članov naših odraslih zborov je zatorej visoko nad Abrahamovimi leti.

Druga, razmeroma množična in mikavna oblika, ki se je rada poslužuje šolska kulturna društva, so šolske plesne, predvsem folklorne skupine. Velik korak k resnično kvalitetnemu delovanju na tem področju je napravila znana folklorna delavka Tončka Maroltova, ki nam je pripravila izbor gorenjskih plesov za otroke, z notnimi in koreografskimi zapisi, opremljene z vsemi potrebnimi pojasnili. Čeprav so si nekateri neenotni o tem, ali naj otroci plešejo v narodnih nošah ali ne, se nam v prihodnje odpirajo tudi na plesnem področju kakovostne razvojne možnosti, ob primerni gmotni podpori seveda, ki bodo dale mladini že v bližnji prihodnosti nov polet v tej slikoviti zvrsti ljubiteljstva. Seveda bodo morala priskočiti na pomoč mladim plesalcem odrasla folklorna društva z mentorji, ki bodo skrbeli za načrtno, kontinuirano rast in negovanje ljudskih plesov in običajev.

ZKO je v začetku letošnjega šolskega leta poslala vsem osnovnim in srednjim šolam ter dijaškim domo-

vom v občini Center vprašalnik s prošnjo, naj jim posredujejo podatke o šolskih kulturnih dejavnostih. Večina srednjih šol jim žal na ta vprašalnik ni odgovorila, medtem ko so iz prejetih odgovorov iz osnovnih šol razbrali dokaj pestro kulturno razvejenost, ki se kaže v delovanju lutkovnih, gledaliških in literarnih skupin, v različnih tehnikah likovnega izražanja in še v čem. Obetajo se torej pestra in raznovrstna revijalna srečanja mladih kulturnih snovalcev, če jim bomo v naslednjih letih lahko zagotovili več gmotne in strokovne pomoči, ugotavljajo pri ZKO. Danes pa lahko nudimo strokovno mentorsko pomoč le v drobtincah, s požrtvovalnimi posamezniki v zborovski, baletni, izrazno-plesni, likovni, gledališki, lutkovni, literarni, knjižnični in še kateri zvrsti ljubiteljske kulture.

Zaradi vsega tega se danes pri ZKO utemeljeno sprašujejo: ali niso društva, ki združujejo poklicne ustvarjalce in poustvarjalce, dolžna pomagati tistim, ki se s temi dejavnostmi ukvarjajo ljubiteljsko? In, ali ne bi bile kulturne organizacije dolžne opredeliti v svojih samoupravnih aktih obveznosti kot svoj lastni in širši družbeni interes, da bodo same kot delovne organizacije in njihovi delavci, zlasti tisti, ki v danem trenutku niso polno obremenjeni v lastni hiši, pomagali pri razvijanju ljubiteljske kulturne dejavnosti? Nena zadnje je ljubiteljstvo kulturni nasad širših ljudskih plasti, ki obrodi bolj in več, kolikor več je na voljo sredstev, strokovno usposobljenih delavcev in seveda lastne volje in zavzetosti. V tem vidimo pot v prihodnost ljubiteljstva, so še poudarili pri ZKO.

V. L.

Ena od številnih kulturnih prireditev na osnovni šoli Majde Vrhovnik je bila uspešno uprizarjena lutkovna predstava.